

Υπόθεση T-442/93

Association des amidonneries de céréales de la CEE (AAC) κ.λπ. κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

«Κρατικές ενισχύσεις — Παραδεκτόν — Ανυπόστατον —
Προγενέστερη απόφαση εγκρίνουσα γενικό καθεστώς ενισχύσεων —
Δικαιώματα των καταγγελλόντων»

Απόφαση του Πρωτοδικείου (δεύτερο πενταμελές τμήμα) της 27ης
Απριλίου 1995 Π - 1333

Περίληψη της απόφασης

- 1. Προσφυγή ακυρώσεως — Φυσικά ή νομικά πρόσωπα — Πράξεις που τα αφορούν άμεσα και ατομικά — Απόφαση της Επιτροπής επιτρέπουσα την καταβολή κρατικής ενισχύσεως σε επιχείρηση δρώσα σε αγορά που χαρακτηρίζεται από μικρό αριθμό παραγωγών και πλεονάζον παραγωγικό δυναμικό — Ανταγωνίστρια επιχείρηση — Δικαίωμα προσφυγής (Συνθήκη ΕΚ, άρθρα 93 § 2 και 173, εδ. 4)*
- 2. Επιτροπή — Αρχή της συλλογικότητας — Περιεχόμενο (Συνθήκη ΕΚ, άρθρο 163· Συνθήκη συγχωνεύσεως, άρθρο 17)*

3. *Ενισχύσεις χορηγούμενες από τα κράτη — Έγκριση γενικού καθεστώτος ενισχύσεων από την Επιτροπή — Ατομική ενίσχυση που εμφανίζεται ως εμπύπτουσα στο πλαίσιο της εγκρίσεως — Εξέταση από την Επιτροπή — Η εξέταση χωρεί κατ' αρχάς υπό το πρίσμα της εγκριτικής αποφάσεως*
(*Συνθήκη ΕΚ, άρθρα 92 και 93*)
 4. *Ενισχύσεις χορηγούμενες από τα κράτη — Απόφαση της Επιτροπής επιτρέπουσα την καταβολή ατομικής ενισχύσεως καλυπτομένης από προηγουμένως εγκριθέν γενικό καθεστώς ενισχύσεων — Απόφαση προϋποθέτουσα την εξέταση συνθέτων προβλημάτων — Έγκριση κατ' εξουσιοδότηση — Δεν επιτρέπεται*
 5. *Ενισχύσεις χορηγούμενες από τα κράτη — Απόφαση της Επιτροπής επιτρέπουσα ή μη μια κρατική ενίσχυση — Η έκδοση είναι της αρμοδιότητας του σώματος — Τροποποίηση μετά την έκδοση — Δεν επιτρέπεται*
(*Συνθήκη ΕΚ, άρθρο 93 § 2· Συνθήκη συγχωνεύσεως, άρθρο 17*)
 6. *Πράξεις των οργάνων — Πράξη ανυπόστατη — Έννοια — Πράξη της Επιτροπής της αρμοδιότητας του σώματος, που κακώς εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση — Δεν εμπίπτει*
1. Παρ' όλον ότι απόφαση της Επιτροπής επιτρέπουσα τη χορήγηση εθνικής ενίσχυσεως σε επιχείρηση δύναται να επιτρέπει τα συμφέροντα ενός ανταγωνιστή μόνον από της εκδόσεως των επιτραπέζιων εθνικών μέτρων, πρέπει, ωστόσο, να γίνει δεκτό ότι μια τέτοια απόφαση αφορά άμεσα, κατά την έννοια του άρθρου 173, τέταρτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ, έναν ανταγωνιστή, άπαξ δεν υπάρχει καμμία αμφιβολία σχετικά με τη βούληση των εθνικών αρχών να εφαρμόσουν το σχέδιο ενισχύσεως.

Κατά την έννοια της ίδιας διατάξεως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι μια τέτοια απόφαση τον αφορά και ατομικά, έστω και αν δεν μπορεί να επικαλεστεί συμμετοχή του στη διαδικασία που προηγήθηκε της εκδόσεως της εν λόγω αποφάσεως, όταν, λόγω ιδιαιτέρων περιστάσεων, ότι δηλαδή οι δρώσες στην αγορά επιχειρήσεις είναι ολιγάριθμες, οι δε επενδύσεις υπέρ των οποίων πρόκειται να δοθεί η ενίσχυση θα επιφέρουν σημαντική αύξηση του — ήδη πλεονάζοντος — παραγωγικού δυναμικού, τίθεται, έναντι της εν λόγω αποφάσεως, σε ειδική θέση σε σχέση προς οποιανδήποτε άλλη επιχείρηση.
 2. Η λειτουργία της Επιτροπής διέπεται από την αρχή της συλλογικότητας, η οποία απορρέει από το άρθρο 17 της Συνθήκης «συγχωνεύσεως», διάταξη που έχει αντικατασταθεί από το άρθρο 163 της Συνθήκης ΕΚ. Η αρχή αυτή στηρίζεται στην ισότιμη συμμετοχή των μελών της Επιτροπής στη λήψη αποφάσεων, συνεπάγεται δε, μεταξύ άλλων, αφενός μεν ότι οι αποφάσεις πρέπει να είναι προϊόν κοινής συσκέψεως, αφετέρου δε ότι όλα τα μέλη του συλλογικού οργάνου φέρουν συλλογική πολιτική ευθύνη για το σύνολο των εκδιδόμενων αποφάσεων.

Η χρήση της διαδικασίας εξουσιοδοτήσεως για την έκδοση μέτρων διαχειρίσεως ή διοικήσεως συμβιβάζεται με την αρχή αυτή. Συγκεκριμένα, αυτό το σύστημα εξουσιοδοτήσεως, το οποίο περιορίζεται σε καθορισμένες κατηγορίες πράξεων διοικήσεως και διαχειρίσεως, γεγονός που αποκλείει εξ ορισμού τις αποφάσεις αρχής, φαίνεται αναγκαίο, αν ληφθεί υπόψη η σημαντική αύξηση του αριθμού των πράξεων αποφασιστικού χαρακτήρα που η Επιτροπή καλείται να λάβει, προκειμένου να μπορεί να εκπληρώσει τα καθήκοντά της.

3. Ευισκόμενη ενώπιον ατομικής ενισχύσεως, που φέρεται ότι εντάσσεται στο πλαίσιο γενικού καθεστώτος για το οποίο έχει δοθεί προηγούμενη άδεια, η Επιτροπή υποχρεούται, κατ' αρχάς και πριν κινήσει οποιαδήποτε διαδικασία, να περιοριστεί στον έλεγχο του αν η ενίσχυση καλύπτεται από το γενικό καθεστώς και πληροί τις προϋποθέσεις που ορίζονται στην απόφαση με την οποία αυτό εγκρίθηκε. Μετά την κίνηση της διαδικασίας του άρθρου 93, παράγραφος 2, της Συνθήκης, δεν θα εξασφαλιζόταν η τήρηση της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και της ασφάλειας δικαίου, αν η Επιτροπή μπορούσε να επανεξετάσει την απόφαση με την οποία έχει εγκρίνει το γενικό καθεστώς. Κατά συνέπεια, αν το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος προτείνει τροποποιήσεις στο σχέδιο ενισχύσεως, όταν αυτό εξετάζεται κατά το άρθρο 93, παράγραφος 2, της Συνθήκης, η Επιτροπή οφείλει κατ' αρχάς να εκτιμήσει αν, και με αυτές τις τροποποιήσεις, το σχέδιο εξακολουθεί να καλύπτεται από την απόφαση εγκρίσεως του γενικού καθεστώτος. Αν όντως καλύπτεται, η Επιτροπή δεν έχει την εξουσία να εκτιμήσει κατά πόσον το τροποποιημένο σχέδιο συμβιβάζεται προς το άρθρο 92 της Συνθήκης, διότι στην εκτίμηση αυτή έχει ήδη προβεί στο πλαίσιο

της διαδικασίας που περατώθηκε με την απόφαση εγκρίσεως του γενικού καθεστώτος.

4. Απόφαση εγκρίνουσα ενίσχυση, η οποία εμπίπτει στο πλαίσιο ήδη εγκριθέντος από την Επιτροπή γενικού καθεστώτος ενισχύσεων και η οποία — και ορθώς — εκδίδεται κατόπιν εξετάσεως περιορισμένης στον έλεγχο της τήρησης των όρων που έχουν τεθεί με την απόφαση εγκρίσεως του γενικού καθεστώτος, δεν μπορεί να χαρακτηριστεί, υπό το πρίσμα των διατάξεων που διέπουν τη λειτουργία του σώματος των επιτρόπων, ως μέτρο διαχειρίσεως ή διοικήσεως, όταν ένας από τους εν λόγω όρους επέβαλλε να χωρεί εμπειριστατωμένη εξέταση πραγματικών και νομικών ζητημάτων. Δεν μπορεί, επομένως, να εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση.
5. Η τήρηση της αρχής της συλλογικότητας, και ειδικότερα η ανάγκη λήψεως των αποφάσεων από κοινού από τα μέλη της Επιτροπής, ενδιαφέρει κατ' ανάγκην τα υποκείμενα δικαίου τα οποία αφορούν τα έννομα αποτελέσματα των αποφάσεων υπό την έννοια ότι τα υποκείμενα δικαίου πρέπει να έχουν τη βεβαιότητα ότι οι αποφάσεις αυτές πράγματι ελήφθησαν από το συλλογικό όργανο και ανταποκρίνονται επακριβώς στη βούλησή του.

Τούτο ισχύει στην περίπτωση αποφάσεων που εκδίδονται κατόπιν διαδικασίας κινουμένης βάσει του άρθρου 93, παράγραφος 2, που εκφοράζουν την τελική κρίση της Επιτροπής για το αν μια ενίσχυση συμβιβάζεται με τη Συνθήκη ή με προηγουμένως εγκριθέν γενικό καθεστώς ενισχύσεων και επηρεάζουν όχι μόνο το κράτος μέλος στο οποίο απευθύνεται η απόφαση, αλλά και τον αποδέκτη της προβλεπόμενης ενισχύσεως, καθώς και τους ανταγωνιστές του.

Σε μια τέτοια απόφαση, μετά την έγκρισή της από το συλλογικό όργανο, μπορούν να επιφέρονται μόνο ορθογραφικές ή γραμματικές προσαρμογές. Και αν ακόμη υποτεθεί ότι το σώμα των επιτρόπων μπορεί να αφήνει σε ένα μέλος της το έργο να δώσει στην απόφαση την τελική της μορφή, η επέμβαση του μέλους αυτού υπερβαίνει τα όρια της τελειώσεως και ισοδυναμεί στην πραγματικότητα με — ανεπίτρεπτη εν προκειμένω — αληθή εξουσιοδότηση, όταν η κοινοποιούμενη στον αποδέκτη απόφαση περιέχει τέτοιες τροποποιήσεις σε σχέση με το σχέδιο που είχε υποβληθεί στο

σώμα, ώστε να μη μπορεί πλέον να θεωρηθεί ότι αυτό εξέδωσε την απόφαση καθ' όλα της τα πραγματικά και νομικά στοιχεία.

6. Το τυπικό ελάττωμα το οποίο πάσχει απόφαση της Επιτροπής, η οποία, κατά τη ρητή βούληση του σώματος, εκδόθηκε — κακώς — κατ' εξουσιοδότηση, δεν είναι τόσο προδήλως βαρύ, ώστε να πρέπει η εν λόγω απόφαση να θεωρηθεί ανυπόστατη.